

Hunnegem

Een Geraardsbergse onderwijsinstelling met een rijke geschiedenis.

Jean MARQUEBREUCK

Na het overlijden van Priorin Agnes Torrekens O.S.B. eind 2007 beslisten de leden van de v.z.w. die de werking binnen de Hunnegem-priorij beheren dat de geestelijke omkadering er best stilaan zou worden afgebouwd. Voor de vier overblijvende zusters Benedictinessen (1) én vader Abt Anselm Hoste O.S.B. (rustend Abt emeritus van de Abdij van Steenbrugge) werd ondertussen een nieuwe woonplaats gevonden.

Uit de recente onderhandelingen i.v.m. de toekomstplannen voor de kloostergebouwen, blijkt voor de buitenstaander één zaak vast te staan: de schoolactiviteiten blijven doorgaan. De belangrijke rol die deze onderwijsinstelling in de loop van de voorbije eeuwen heeft gespeeld voor veel jonge dames binnen en buiten onze stad is dus gelukkig niet afgelopen.

In deze bijdrage wens ik echter de nadruk te leggen op een periode waarin de directie van de school in de ons omringende landen publiciteit voerde voor het kwaliteitsonderwijs dat er bijgebracht werd; publiciteit die ongetwijfeld bestemd was voor op zijn minst gezegd "gegoede families" als je rekening houdt met de onkosten die bedoelde opleiding meebracht.

Aan de hand van de *Inventaris van het archief van de Benedictinessenpriorij Hunnegem te Geraardsbergen*, samengesteld door historicus

Geert Van Bockstaele, blijkt dat er prospectussen in het Nederlands, Frans, Duits en Engels bewaard zijn gebleven uit de periode 1870-1928.

Als heemkundig verzamelaar is ondergetekende in het bezit van een prospectus in de Engelse taal. Bepaald de moeite om even op in te gaan.

Aangezien in het werkje geen exacte datumaanduidingen voorkomen, en bijkomende studie van de registers met de inschrijvingslijsten van Hunnegem internen nodig is om na te gaan of de "weroving" van niet Belgische leerlingen een succes was ga ik uit van het feit dat de brochures wellicht begin 20ste eeuw uitgegeven werden onder het prioraat van ofwel:

Benoîte du Saint Sacrement, D'Hooghe (1886 - 1904)
Marie Amandine de la Divine Providence, Gheeraerds (1904 - 1906)
Marie Augustine de tous les saints, De Meulemeester (1906 - 1918) of
Marie Justine, De Clerck (1919 - 1935)

Geestelijk directeurs van Hunnegem in de aangehaalde periode:

Jean-Baptiste Saeys (1888 - 1897)
César De Corte (1897 - 1902)
Henri Van Der Linden (1902 - 1909)
Désiré Machtelinckx (1909)
Jules Van Driessche (1910)
Camille Cathelyn (1911 - 1925)

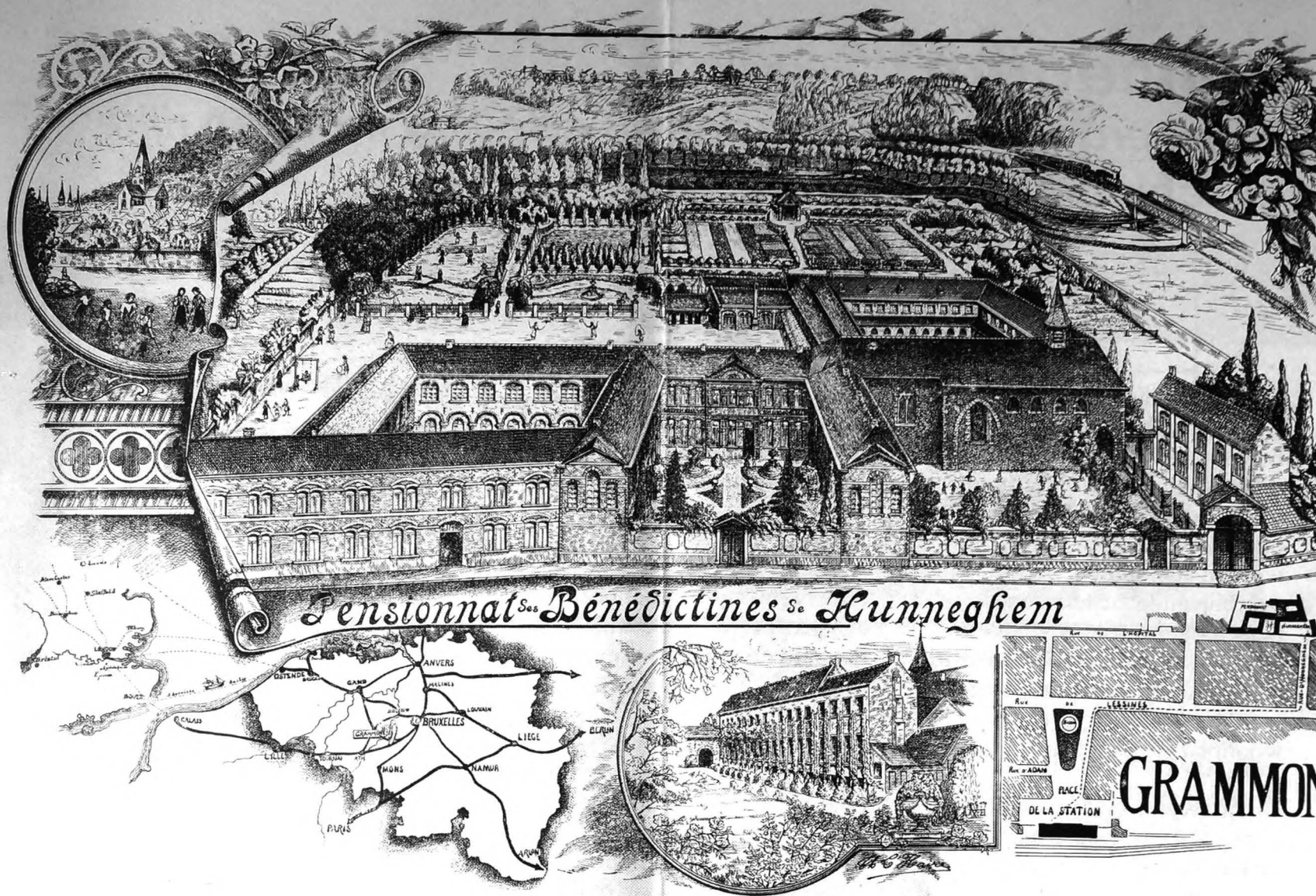
Jerôme D'Haenens (1925 - 1932)

Op de omslagpagina staat de omschrijving: "Pensionnat des Bénédictines de Hunnegem". De gebouwen en omliggende groene zones van de priorij zijn op een gedetailleerde manier afgebeeld. Daarboven prijkt een miniatuur-zicht op Geraardsbergen met op de voorgrond enkele leerlingen van de school. In een andere cirkel prijkt het statige schoolgebouw. Om eventuele kandidaten niet in verwarring te brengen werd op de omslag nog plaats gemaakt voor een kaart met vertrekpunten uit het zuidoostelijk deel van Engeland met aankomst en verbindingsmogelijkheden in België en naar onze eigen stad. Daarnaast is er nog een deel van het stadsplan van Geraardsbergen terug te vinden waarop de kortste weg van het station naar de priorij is uitgestippeld. Dit alles, werk van de Geraardsbergse fotograaf-kunstenaar Th. L'Haire (1874-1956).

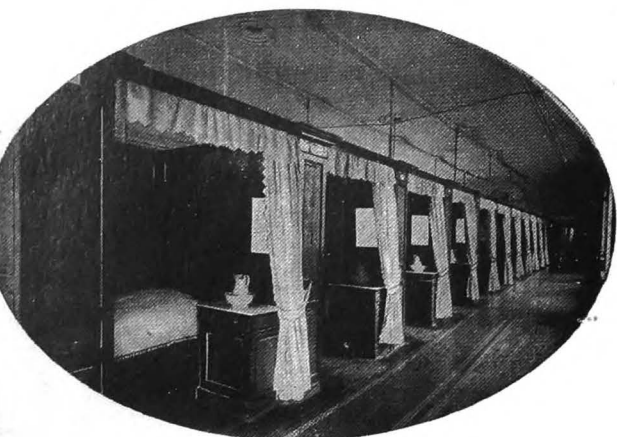
Uit de tekst blijkt dat de vertaling uit onze eigen taal naar het Engels wellicht op een letterlijke manier is gebeurd en bepaalde termen wijzen er op dat het Engelse woordenboek in deze periode zeer druk geraadpleegd werd. We geven hier een voorbeeld van:

"The School affords special advantages in Embroidery and all kinds of needlework, in Painting and Music, Several Gold medals have been awarded in the Provincial Exhibitions of Ghent and

(1) Zuster Adrienne verblijft nu in een rusthuis in Oprekel. Zuster Marie-Joseph (Verbruggen) woont bij familie op de hoek van de Pateelstraat met de Lessensestraat. Priorin Lutgarde is naar het Genste verhuisd en woont in de omgeving van één van haar zussen. Over zuster Bernard (?) hebben we geen verdere informatie.

Boven: voorblad van de prospectus in het Engels. Onderaan pagina uit de prospectus (zie ook pagina 38).
(Verzameling J. Marquebreuck)

DORMITORY

Outfit

The pupils wear a special uniform on Sundays and walkdays only : a black dress, a black jacket and hat. The dress and hat may be supplied at school. All the requisites for the dormitory and refectory are provided by the convent. Felt slippers for the dormitory and an umbrella are also required.

N. B. — Grammont is best reached from London via Dover, Boats leave Dover three times a day and corresponding trains run from Ostend to Ghent, and from Ghent to Grammont.

Another route, more in connection with the centre and the North of England is via Hull. Boats run twice a week between Hull and Zee-Brugge, the splendid new Belgian Haven, near Ostend. The Ostend trains correspond also with Zee-Brugge. These boats leave Hull on Saturdays and Wednesdays at 6 O'cl. evening.

Boats also leave St-Katharine's Warf, London (near the Tower) for Ostend several times a week.

If desired, a lady will meet the children at Ostend or Ghent.

Brussels. As regards Music, backward children are quickly made to progress, and advanced pupils form a High class, wherein besides execution, they are also taught accompaniment, sight-reading, transposition and the elements of Composition. Conservatoire Masters preside annually thorough Pianoforte exams, in which exceptional successes have been obtained by the pupils. The best references may be given on that point.

And additional Class for Practical Cookery, Domestic Economy and Accomplishments is open to young Ladies, who finished their ordinary studies. This Class comprises also a course of Hygiene, given by the Chief Surgeon of the Medical Institute. Special French lessons are given to English speaking girls to enable them to follow the usual French Courses, and a special class of English keeps them up in their own Language."

In het eerste deel wordt de nadruk gelegd op het ruime verblijfgebouw. De groene, gezonde omgeving wordt omschreven als: "dit in een van de meest gezonde en pittoreske steden tussen Brussel en Gent" (2). In de gebouwen zijn alle moderne voorzieningen voorhanden. Prachtige en ruime slaapkamers die je in geen enkele school aantreft, zijn voorzien van o.a. klerkast, wastafel, spiegel...

In het volgende hoofdstuk komt de kwaliteit van het gegeven onderwijs aan bod.

De onderwijsstaf is zeer bekwaam. Het onderwijs zelf: dé basis voor een verfijnde opvoeding. Bijzondere aandacht wordt terloops gevestigd op het borduur- en speldenwerk (kantklossen) dat aangeleerd wordt. Daarenboven kunnen meer kunstzinnige leerlingen zich bekwaamen door deelname aan grafische en/of muziekoopleidingen. Tenslotte, en uiteraard, worden de jonge dames klaargestoomd

Pensionnat des Bénédictines Hunnegem-Grammont. — Salle de peinture.

Phot., L. Lagaert, Brux.

Pensionnat des Bénédictines Hunnegem-Grammont.

Phot., L. Lagaert, l

Het schoolleven in Hunnegem, begin 20e eeuw. Boven de "salle de peinture", onder de tuin. (Verzameling Ph. Hageman)

om later in hun eigen huishouden op een perfecte manier te functioneren als o.a. keukenprinsessen. (sexuele onderwerpen zullen ongetwijfeld niet aan de orde gekomen zijn in deze periode)

Schooltrimester

Per schooltrimester wordt een vergoeding gevraagd van £ 24 en bijkomend £ 4 voor een instrumen-

tale muziekoopleiding. Uitgezonderd eventuele portkosten voor briefwisseling en onverwachte medische zorgen worden er geen bijkomende financiële posten aangerekend.

Op één belangrijk punt wordt nochtans de nadruk gelegd: schoolgeld wordt op voorhand en per trimester betaald anders hoor je er niet meer bij.

(2) Het document dateert uit het begin van de 20ste eeuw.

DINING-ROOM

HIS large and commodious establishment surrounded by extensive grounds is situated in one of the healthiest and most picturesque country-towns of Belgium between Ghent and Brussels, and offers a most comfortable home for English young ladies as well as a most beneficial resort for delicate girls.

The buildings are fitted up with every modern appliance to ensure the health and comfort of the children.

The splendid and spacious dormitories are unequalled in any other school. Every pupil has her own separate bedroom beautifully furnished with a large wardrobe, washstand, mirror, and all other toilet and dressing requisites.

Large common rooms are supplied to sisters.

A special mention may be made of the diet which is excellent and unlimited, and is one of the best known features of the success of the school. The health, cleanliness and deportment of the pupils, the care and consideration which their age and constitution require are an object of individual and constant attention. In case of indisposition especially, the pupils receive the same assiduous and affectionate care, as they would in their own homes.

The school is homelike and the rules are based on the mutual trust which exists in wellregulated homes.

Verlof

Acht dagen kerstverlof, drie weken paasvakantie en zeven weken zomerverlof.

Voor internen die gedurende een verlofperiode niet naar huis gaan wordt £ 6 aangerekend voor het zomerverlof en £ 2 voor de paasvakantie.

Indien familieleden van de internen in de Priorij op bezoek komen en er overnachten wordt 2 sh. per dag aangerekend.

Kledij

Op zondag en tijdens uitstappen draagt men het schooluniform: een zwarte rok met vest en hoedje. Pantoffels voor de slaapzaal en een paraplu voor eventuele uitstappen worden aangeraden.

Reistips

Tot slot geeft de directie van de school nog enkele tips mee aan geïnteresseerde Engelse families om op een efficiënte manier Geraardsbergen te bereiken.

Vanuit Londen via Dover bestemming Oostende. Van Oostende neemt men de trein naar Gent en stapt men over op de trein naar het Oost-Vlaamse "Grammont".

De haven van Hull wordt als een alternatieve reisroute voorzien voor leerlingen die uit Midden- of Noord Engeland de reis maken. En wie in het Londense woont hoeft zich niet noodzakelijk naar Dover te begeven. Vanuit de hoofdstad zijn er immers wekelijks verschillende afvaarten vanaf het commerciële St-Katharine's Dock, nabij de Tower en via de Theems naar Oostende⁽³⁾. Eenmaal in Oostende of Gent kan, voor wie het wenst, dochterlief door Hunnegem medewerksters worden afgehaald.

Tot zover de avant-la-lettre marketing activiteiten van de zusters.

Toch blijven we met een aantal vragen zitten. Bijvoorbeeld: Profileerde Hunnegem zich ook naar de rijkere burgerij in Geraardsbergen en België? Had het feit dat zij zich richtten naar het buitenland te maken met een onvoldoend leerlingenaantal? Wat dreef hen om deze publiciteit te voeren en hoe verspreidden zij deze folder in Groot-Brittannië? Wie heeft het idee geopperd? Had dit initiatief enigszins succes? En zo verder... Allemaal vragen waarop vandaag nog geen antwoord is geformuleerd en misschien het onderwerp zal uitmaken voor een nieuwe studie over het recentere Hunnegem.

Jean MARQUEBREUCK
j.marquebreuck@scarlet.be

⁽³⁾ St. Katharine's Dock (1828-1968) sloot in 1968 omdat de schepen te groot werden.